

Панасюк Анастасія Анатоліївна
магістрант першого року навчання
Одеський державний екологічний університет
м. Одеса, Україна

Костюкєвич Тетяна Костянтинівна
к. геогр. н., асистент кафедри агрометеорології
та агрометеорологічних прогнозів,
Одеський державний екологічний університет
м. Одеса, Україна

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРЕВАГИ ВИРОЩУВАННЯ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ В ХМЕЛЬНИЦЬКІЙ ОБЛАСТІ

В Україні озима пшениця є найбільш поширеною зерною культурою, це основна зернова культура хлібів першої групи та найцінніша і найбільш розповсюджена зернова продовольча культура.

Озима пшениця по своїх біологічних особливостях відрізняється від ярових колосових культур. На початок весняної вегетації вона має розвинену кореневу систему, добре використовує весняний максимум вологи і тому краще переносить весняні і літні засухи, дає вищі й постійні врожаї. Посіви пшениці озимої вигідні господарствам тим, що частина посівних робіт переноситься на осінь, а прибирання починається раніше.

Пшениця озима широко вирощується в Україні із застосуванням сучасної інтенсивної технології. Суть останньої полягає в оптимізації умов вирощування пшениці озимої на всіх етапах росту й розвитку рослин. Вона передбачає: розміщення культури після кращих попередників; використання інтенсивних сортів; застосування добрив на заплановану врожайність; роздрібне внесення азотних добрив протягом весни за даними ґрунтової і рослинної діагностики; інтегровану систему захисту рослин від бур'янів, хвороб та шкідників; за потребою застосування регуляторів росту (ретардантів), сівбу із залишенням постійних технологічних колій; дотримання високої професійної та виконавської дисципліни механізаторів при виконанні усіх технологічних

операцій; організацію біологічного контролю за станом росту і розвитку рослин на основних етапах органогенезу [1].

Головними виробниками зерна пшениці, крім СНД, є Китай, США, Індія, Канада, Франція, Аргентина. У Європі і США переважають посіви пшениці озимої, в СНД і Канаді, через більш суворий клімат, - ярої. Хоч слід зазначити, що пшениця озима дедалі більше поширюється в ареалі висівання ярої.

Найвищі показники урожайності озимої пшениці отримують на Хмельниччині, Черкащині, Тернопільщині та Київщині. Так, урожай пшениці озимої 2015 і 2016 року в Хмельницькій області становив 56,3 і 55,9 ц/га відповідно, а по Україні в середньому - 38,9 і 42,2 ц/га відповідно (рис. 1). Під урожай пшениці озимої 2015 і 2016 року в Хмельницькій області, за даними Держкомстату, було засіяно 206,3 і 234,4 тисяч га відповідно[2]. Валовий збір також істотно збільшився - та становив 11611 та 13096 тисяч ц відповідно.

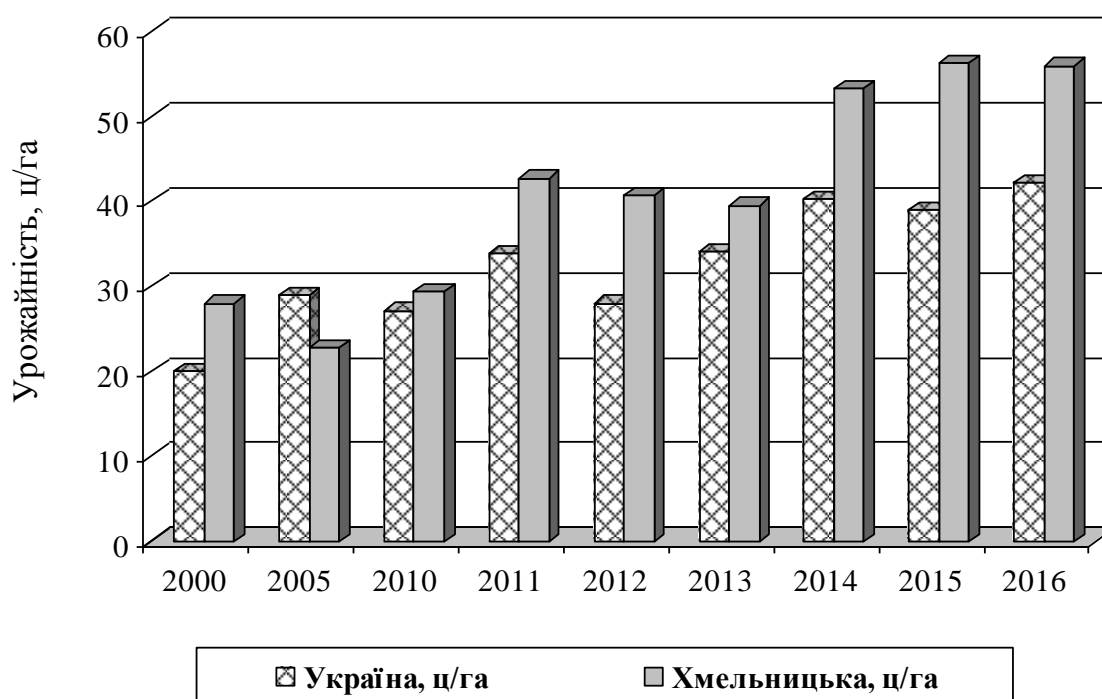

Рисунок 1 - Врожайність пшениці озимої в Хмельницькій області та в Україні.

Джерело: побудовано автором на основі даних [2].

Головною метою сільського господарства є отримання високих і стабільних урожаїв сільськогосподарських культур, у тому числі й озимої пшениці. Серед основних факторів, що впливають на величину врожаю, перше місце належить сорту, так при сівбі якісним насінням урожай збільшується від 15 до 25%. За рахунок таких факторів формуються сильніші рослини з вищою адаптивною стійкістю та виживаністю, а відтак, і продуктивністю.

Вимоги до сортів сучасного сільськогосподарського виробництва досить високі: сорт повинен володіти не тільки високою врожайністю, він повинен відрізнятися стабільністю, пластичністю, володіти високою якістю продукції, бути толерантним до біотичних і абіотичних факторів середовища зростання, пристосованим для механізованого обробітку.

Все, зазначене вище, дозволяє зробити висновок, що лімітуючим фактором для отримання високих урожаїв жита озимого в природно-кліматичних умовах Хмельницької області є дотримання сучасної технології вирощування високоврожайних гібридів і сортів жита озимого, а це – дотримання строків сівби, використання високопродуктивних сільськогосподарських машин і знарядь, ефективних, екологічно доцільних, енерго- та ресурсозберігаючих технологій вирощування.

Бібліографічний список

1. Зінченко О.В. /Рослинництво: Підручник / О.І. Зінченко, В.Н. Салатенко, М.А. Білоножко; За ред. О.І. Зінченка. // К.: Аграрна освіта, 2001. — 591 с.: іл.
2. Державна служба статистики України. Сайт Державного департаменту статистики України. Сільське господарство. Рослинництво. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>